

Az Európai Unió
„Európa a polgárokért“
programjának
társfinanszírozása

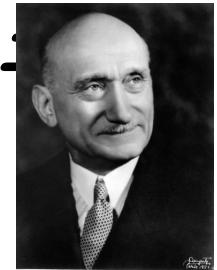
Széchenyi István Egyetem
Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar
Nemzetközi Köz- és Magánjogi Tanszék

István Széchenyi Universität Lehrstuhl für Rechtswissenschaft

**Az EU döntéshozási folyamatai és az
állampolgárok lehetőségei azok
véleményezésére – Die Prozesse des
Entscheidungstreffens in der EU und die
Möglichkeiten der Bürger zu deren
Bewertung**

Knapp László
knapplaszlo@sze.hu

Az európai integráció kezdete: Anfänge der europäischen Integration

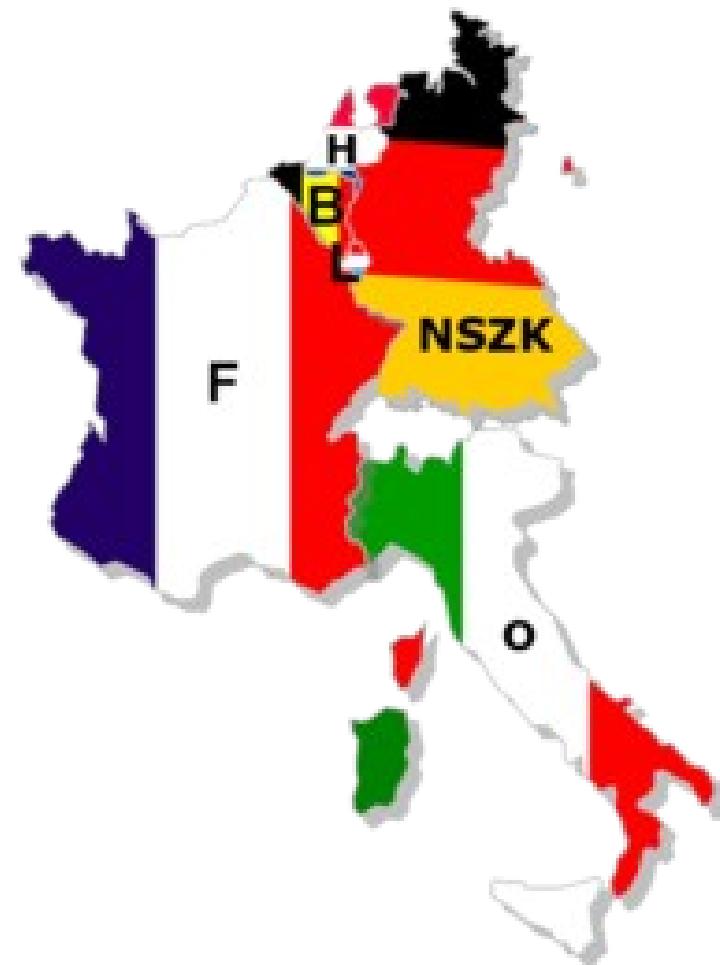
Schuman-nyilatkozat (1950. május 9.) Schuman-Erklärung

- „A világképet csak úgy lehet megőrizni, ha az azt fenyegető veszélyekkel arányban álló kreatív erőfeszítéseket teszünk.“
Der Weltfriede kann nur erhalten bleiben, wenn man den Gefahren, die ihn bedrohen, mit schöpferischen Leistungen begegnet.“
- Európát nem lehet egy csapásra felépíteni, sem pusztán valamely közös szerkezet kialakításával integrálni. Konkrét megvalósításokra, de mindenekelőtt a tényleges szolidaritást megteremtésére van szükség. Az európai nemzetek összefogásához szükség van arra, hogy Franciaország és Németország között megszűnjön az évszázados ellentét. Europa kann weder auf Schlag aufgebaut, noch mit der Gestaltung eines gemeinsamen Systems integriert werden. Wie brauchen konkrete Verwirklichung, aber vor allem das Schaffen der wirklichen Solidarität. Zum Zusammenschluss der europäischen Nationen ist nötig, dass der lange Zwiespalt zwischen Frankreich und Deutschland endet.

- A francia kormány javaslata, hogy a francia és német szén- és acéltermelést együttesen egy közös Főhatóság ellenőrzése alá helyezzék, egy Európa más országai előtt is nyitva álló szervezet keretein belül. Der Vorschlag der französicher Regierung ist, dass die französische und deutsche Kohle-und Stahlproduktion unter die Kontrolle einer gemeinsamen Hauptbehörde gebracht werden soll, im Rahmen einer für andere Länder Europas offenen Organisation.
- A termelés egyesítése azonnal biztosítaná a gazdasági fejlődés valós közös alapjait, az európai szövetség első lépését, és ezáltal megváltoztatná ezeknek a hosszú idő óta hadifelszerelések gyártásának szentelt vidékeknek a sorsát, amelyek a fegyverkezés legelső áldozatai voltak."Die Vereinigung der Produktion würde sofort die gemeinsamen Gründe der wirtschaftlichen Entwicklung sichern, die ersten Schritte des europäischen Bundes und dadurch würde der Schicksal dieser Länder verändert .

Az Európai Közösségek Europäische Gemeinschaften

- I. Európai Szén- és Acélközösség (1951.: Párizsi Szerződés) – szektorális - Die *Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl, 1951 Pariser Vertrag - sektorale*
- II. Európai Gazdasági Közösség (1957.: Római Szerződés) – horizontális Die *Europäische Wirtschaftsgemeinschaft Römischer Vertrag - horizontal*
- III. Európai Atomenergia Közösség (1957.: Római Szerződés) – szektorális Die *Europäische Atomgemeinschaft Römischer Vertrag sektorale*

*Szupranacionális = nemzetek
feletti*

= Monnet-modell

*supranational = überstaatlich
=Monnet-modell*

- a tagállami érdekektől független intézmény; döntéshozó/javaslattevő funkció – von Mitgliedstaaten unabhängiger Einrichtung; Entscheidungsträger/Antragsteller-Funktion
- a nem egyhangú döntések is kötelezik az összes tagállamot- auch die nicht einstimmigen Entscheidungen verpflichten alle Mitgliedstaaten
- a tagállamokban közvetlenül alkalmazandó jogforrásokat bocsáthat ki – kann in den Mitgliedstaaten direkt anzuwendende Rechtsquellen ausgeben
- e jogforrások közvetlenül jogokkal és kötelezettségekkel ruházzák fel a tagállamok jogalanyait – diese Rechtsquellen statthen die Mitgliedstaaten direkt mit Rechten und Pflichten aus
- e jogforrások kikényszerítésére bírói szervet hoznak létre – zur Erzwingung dieser Rechtsquellen wird ein richterliches Organ geschaffen

Intézmények egykor és ma Einrichtungen früher und heute

- a) Főhatóság → mai Európai Bizottság
Hauptbehörde → heute: Europäische Komission
 - b) Miniszterek Tanácsa → mai Európai Unió
Tanácsa (Tanács) Ministerrat → heute: der
Europäische Rat
 - c) Közös Gyűlés → mai Európai Parlament
Gemeinsame Versammlung → heute: Europäisches
Parlament
 - d) ESzAK-Bíróság → mai Európai Bíróság ESzAK-
Gericht → heute: Der *Europäische
Gerichtshof*
-
- + csúcstalálkozók → mai Európai Tanács
Gipfeltreffen → heute: Europäischer Rat

Maastrichti Szerződés

Vertrag von Maastricht - 1992

Uniós polgárság

- szabad mozgás és tartózkodás-freie Bewegung und freier Aufenthalt
- más tagállamban EP- és helyhatósági választások aktív és passzív választójog- In anderen Mitgliedstaaten EP-und ortsbehördliche Wahlen aktives und passives Wahlrecht
- harmadik államokban másik tagállam diplomáciai és konzuli hatóságainak védelme Schutz der diplomatischen und konsularischen Behörden eines Mitgliedstaates in dritten Staaten
- petíciós jog - Petitionsrecht
- európai ombudsmanhoz fordulás joga Recht auf Wenden an den Ombudsmann

LIBERÁLIS állampolgársági koncepció, EGYÉNRE épít
liberales Staatbürgerschaftskonzept, basiert auf
das Individuum

Lisszaboni Szerződés – 2007

Der Vertrag von Lissabon

Lisszaboni Szerződés Der Vertrag von Lissabon

- 2007. december 13-án írták alá, 2009. december 1-jén lépett hatályba - wurde am 13. Dezember 2007 unterzeichnet und trat am 1. Dezember 2009 in Kraft.
- pillérrendszer megszűnése, Európai Unió jogi személyiséget kapott Das Säulensystem wurde abgeschaffen, die EU wurde zur juristischen Person
- új tisztségeket hoztak létre: neue Positionen:
 - Európai Tanács elnöke Präsident des Europäischen Rates
 - külügyi és biztonságpolitikai főképviselő Hohe Vertreter für Außen- und Sicherheitspolitik
- nemzeti parlamentek nagyobb szerepe, európai polgári kezdeményezés bevezetése stärkere Beteiligung der nationalen Parlamente; die Einführung einer Europäischen Bürgerinitiative

Európai Tanács – politikai csúcsszerv Der Europäische Rat – das Gremium der Staats- und Regierungschiefs der EU

Európai Bizottság – javaslatok kidolgozója

Europäische Kommission – arbeitet Vorschläge

Jean-Claude Juncker

Európai Unió Tanácsa = Tanács

- legfőbb jogalkotó Rat
der Europäischen Union =
Rat - das wichtigste
Organ der Rechtsetzung

Tanácsi soros elnökség

Ratspräsidentschaft

- félévente 1-1 tagállam minisztere látja el a formációk elnöki teendőit -halbjährlich der Minister 1-1 Mitgliedstaates erfüllt die präsidialen Aufgaben der Formationen
- koordináló szerep, prioritások a jogalkotásban – Koordinationsrolle, Prioritäten in der Gesetzgebung
- 18 hónapra ún. csoportos elnökség (Lisszaboni Szerződés intézményesíti) -für 18 Monate s.g. Gruppenpräsidentschaft (Vertrag von Lissabon –

2011.hu

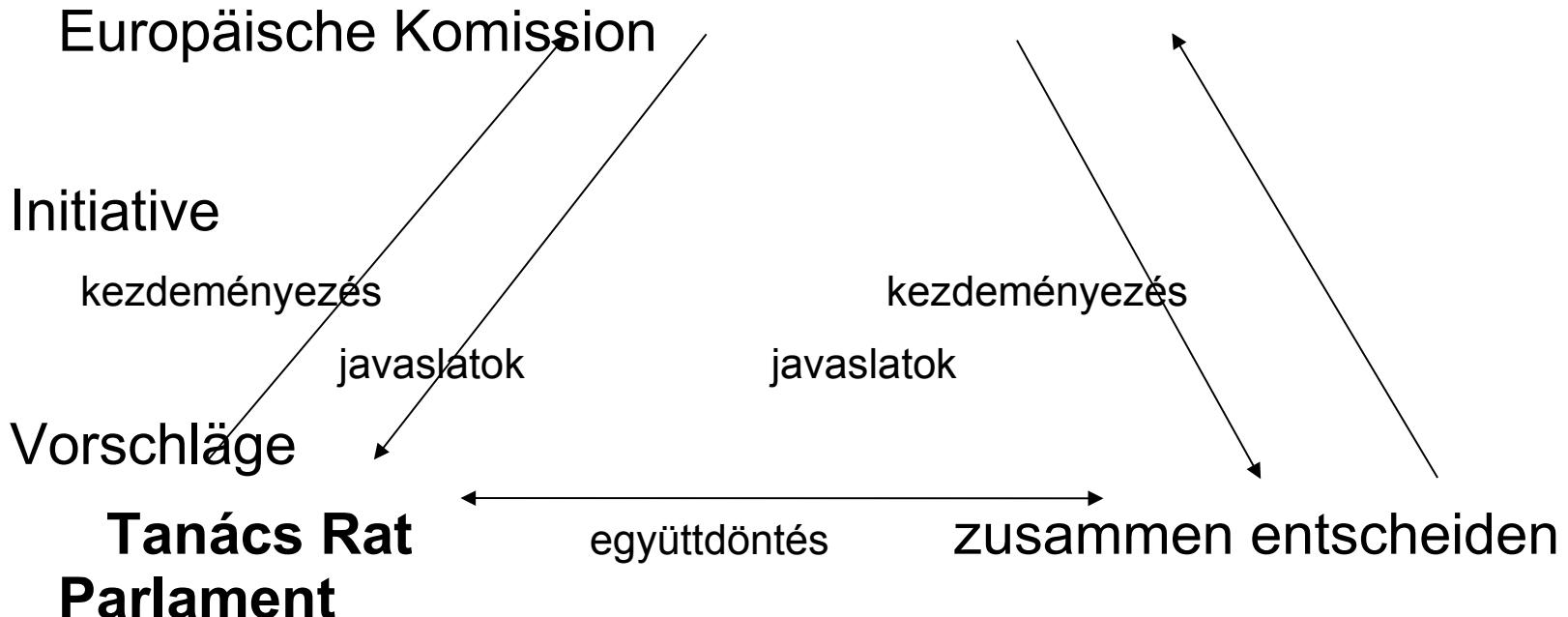

**Európai Parlament – Tanács
társjogalkotója – Europäisches Parlament
– Partner bei Gesetzgebung des Rates**

Intézményi döntéshozatal institutionelle Entscheidungsfindung

Európai Bizottság

Állampolgári részvételre vonatkozó alapszerződési rendelkezések -Gemeinsame Bestimmungen

- Európai Unióról szóló szerződés (EUSz.) 1. cikk: EU Vertrag Art.1.
„E szerződés új szakaszt jelent az Európa népei közötti **egyre szorosabb egység** létrehozásának folyamatában, amelyben a döntéseket a **lehető legnyilvánosabban** és az állampolgárokhoz a **lehető legközelebb** eső szinten hozzák meg.”
„Dieser Vertrag stellt eine neue Stufe bei der Verwirklichung einer immer engeren Union der Völker Europas dar, in der die Entscheidungen möglichst offen und möglichst bürgernah getroffen werden.”
- „Európa népei közötti **egyre szorosabb egység**” ≠ „A közhatalom forrása a nép.” „eine immer engere Union der Völker Europas” ≠ die Quelle der öffentlichen Macht ist das Volk

Állampolgári részvételre vonatkozó alapszerződési rendelkezések Bestimmungen über die demokratischen Grundsätze

EUSz. Art. 10.

- 1) Az Unió működése a **képviseleti demokrácián** alapul. -Die Arbeitsweise der Union beruht auf der repräsentativen Demokratie.
- (2) Az Unió szintjén a **polgárok** közvetlen képviselete az Európai Parlamentben valósul meg.-Die Bürgerinnen und Bürger sind auf Unionsebene unmittelbar im Europäischen Parlament vertreten.
- A **tagállamok** képviseletét az Európai Tanácsban az állam-, illetve kormányfőjük, a Tanácsban pedig a kormányuk látja el, amelyek maguk vagy nemzeti parlamentjüknek, vagy a polgáraiknak tartoznak demokratikus felelősséggel. Die Mitgliedstaaten werden im Europäischen Rat von ihrem jeweiligen Staats- oder Regierungschef und im Rat von ihrer jeweiligen Regierung vertreten, die ihrerseits in demokratischer Weise gegenüber ihrem nationalen Parlament oder gegenüber ihren Bürgerinnen und Bürgern Rechenschaft ablegen müssen.
- (3) minden polgárnak joga van ahhoz, hogy **részt vegyen az Unió demokratikus életében**. A döntéseket a lehető legnyilvánosabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni. Alle Bürgerinnen und Bürger haben das Recht, am demokratischen Leben der Union teilzunehmen. Die Entscheidungen werden so offen und bürgernah wie möglich getroffen.
- (4) Az **európai szintű politikai pártok** hozzájárulnak az európai politikai tudatosság kialakításához és az uniós polgárok akaratának kinyilvánításához. Politische Parteien auf europäischer Ebene tragen zur Herausbildung eines europäischen politischen Bewusstseins und zum Ausdruck des Willens der Bürgerinnen und Bürger der Union bei.

EU-szintű demokrácia kérdőjelei Fragezeichen der Demokratie auf EU

- elitdemokrácia? Elite-Demokratie
- dem Def

Have your say! – Mondjon véleményt! Sagen Sie Ihre Meinung

1. Európai polgári kezdeményezés europäische Bürgerinitiative
2. Petíció benyújtása az Európai Parlamenthez Einreichung einer Petition beim Europäischen Parlament
3. Véleménynyilvánítás jogszabályokkal kapcsolatban Meinungsäußerung im Zusammenhang mit Rechtsvorschriften
4. Civil párbeszéd – Zivilgespräche
5. Hivatalos panasz – offizielle Beschwerde
6. Átláthatósági nyilvántartás –Transparenz–Register

1. Európai polgári kezdeményezés

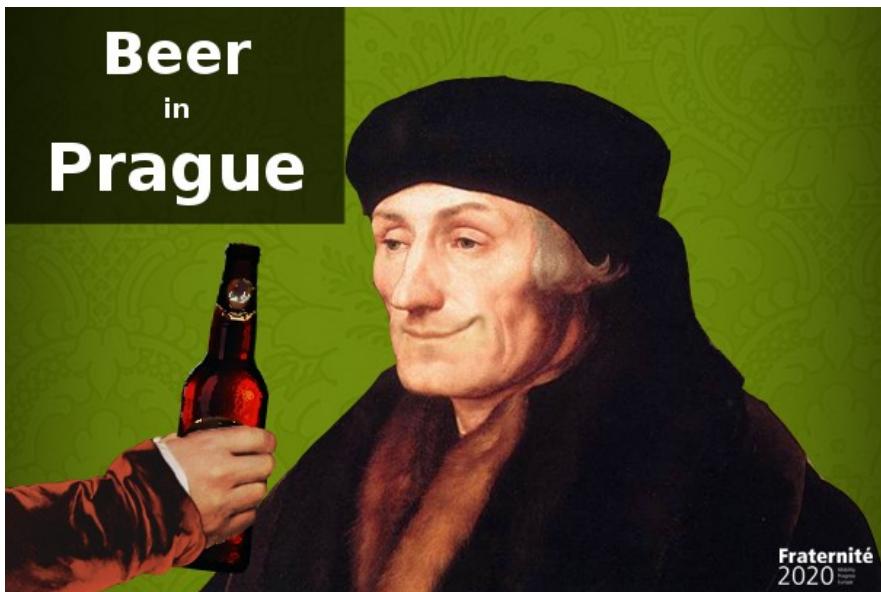
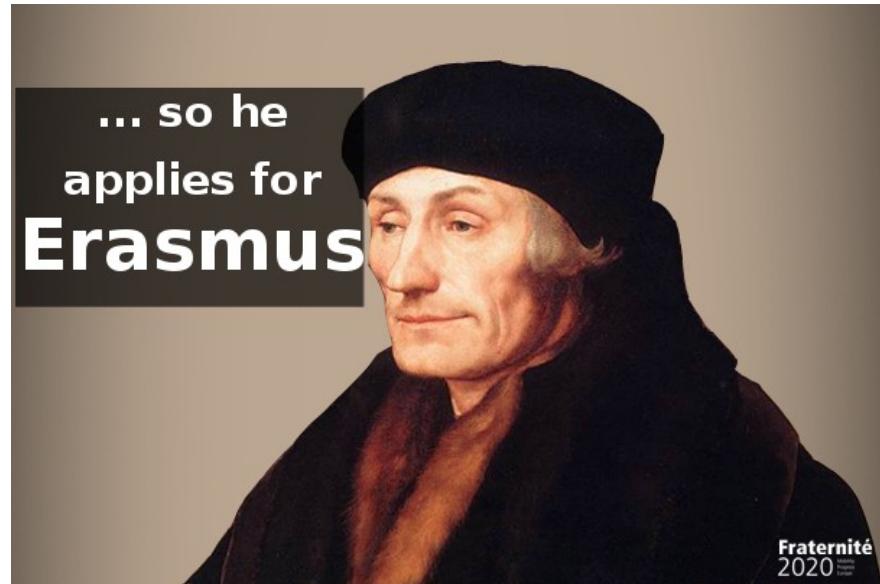
EUSz. 11. cikk (4) bek.:

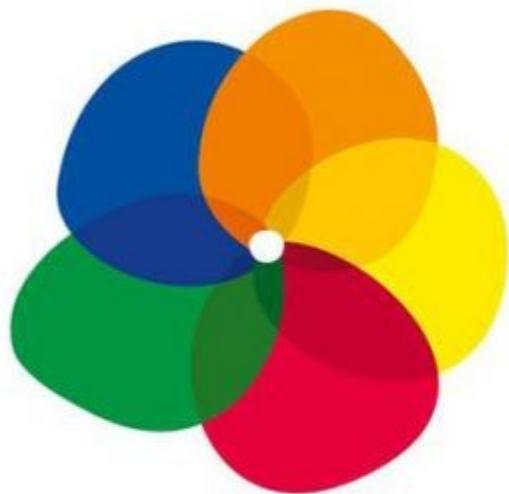
„Legalább egymillió uniós polgár, akik egyben a tagállamok egy jelentős számának állampolgárai, kezdeményezheti, hogy az Európai Bizottság - hatáskörén belül - terjesszen elő megfelel javaslatot azokban az ügyekben, amelyekben a polgárok megítélése szerint a Szerződések végrehajtásához uniós jogi aktusra van szükség.”

„Unionsbürgerinnen und Unionsbürger, deren Anzahl mindestens eine Million betragen und bei denen es sich um Staatsangehörige einer erheblichen Anzahl von Mitgliedstaaten handeln muss, können die Initiative ergreifen und die Europäische Kommission auffordern, im Rahmen ihrer Befugnisse geeignete Vorschläge zu Themen zu unterbreiten, zu denen es nach Ansicht jener Bürgerinnen und Bürger eines Rechtsakts der Union bedarf, um die Verträge umzusetzen.”

1. Európai polgári kezdeményezés

- a) Polgári bizottság előkészítése és felállítása (7) Vorbereitung und Errichtung Bürgerlicher Komission
- b) Javaslatok nyilvántartásba vétele Vorschläge registrieren
- c) Aláírások gyűjtése – maximum 12 hónap (7) Unterschriften sammeln max. 12 Monate
- d) Nyilatkozatok ellenőrzése a tagállami hatóságok által Erklärungen kontrollieren durch mitgliedstaatliche Behörden
- e) Kezdeményezés benyújtása az Európai Bizottsághoz Initiative einreichen zur Europäischen Komission

MINORITY SAFEPACK INITIATIVE

**YOU ARE NOT ALONE. ONE MILLION
SIGNATURES FOR DIVERSITY IN EUROPE**

- 2013: Európai Bizottság elutasította a nyilvántartásba vételt- Europäische Komission lehnte die Registrierung ab
- 2017: a Törvényszék megsemmisítette a Bizottság fenti döntését Gerichtshof vernichtete die vorstehende Entscheidung der Kommission
- 2017: a Bizottság a korábbi 11 kezdeményezésből 9-et nyilvántartásba vett (pl. kisebbségi nyelvek támogatása, regionális alapok kialakításánál figyelembe vételük, Nyelvi Sokféleségi Központ) Die Kommission registriert von den früheren 11 Initiativen 9 (z.B. Förderung der Minderheitensprachen, Zentrum für sprachliche Vielfalt)

2. Petíció benyújtása az Európai Parlamenthez Einreichung einer Petition beim Europäischen Parlament

- uniós polgár vagy szervezet petíciót nyújthat be az Európai Parlamenthez, az Európai Unió tevékenységi körébe tartozó, és a nevezett személyeket **közvetlenül érintő** téma -Das Thema der Petition muss von Interesse für die Europäische Union sein oder in den Tätigkeitsbereich fallen
- a petíció kifejezhet egyéni kérést, panaszt vagy az EU-s jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos megfigyelést, illetve felkérést tartalmazhat arra vonatkozóan, hogy az Európai Parlament milyen **álláspontot** foglaljon el egy bizonyos kérdésben. Die Petition ist eine Beschwerde über die Umsetzung von EU-Recht oder eine Anfrage an das Europäische Parlament, zu einem speziellen Thema Position zu beziehen.

2. Petíció benyújtása az Európai Parlamenthez

- A. O. ír állampolgár által benyújtott 1075/2017. számú petíció a holisztikus masszőri képesítések elfogadásáról Ausztriában von der Irin O. eingereichte 1075/2017 Petition zur Anerkennung der holistischen Masseur Ausbildung in Österreich
- A. T. olasz állampolgár által benyújtott 0186/2015. számú petíció gyermek jogellenes elviteléről Olaszország és Magyarország között Von der Italiener T eingereichte Petition über ungefugtes Mitnehmen eines Kindes zwischen Italien und Ungarn

3. Véleménynyilvánítás

jogszabályokkal kapcsolatban Meinungsäußerung im Zusammenhang mit Rechtsvorschriften

- a) Bizottsági kezdeményezésről über Initiativen von der Komission
- b) Ütemtervekről és bevezető hatásvizsgálatokról - 4 hét über Terminpläne und einführende Effektivitätstestmessungen- 4 Wochen
- c) Tényadatgyűjtés - 12 hét Daten sammeln -12 Monate
- d) Jogalkotási javaslatok - 8 hét Vorschläge zur Gesetzgebung - 8 Wochen
- e) Technikai szabályok vagy frissítések - felhatalmazáson alapuló és a végrehajtási jogi aktusok tervezetei - 4 hét Technische Regeln und Aktualisierungen
- f) Hatállyos jogszabályok egyszerűsítése és javítása - REFIT-platform

Gültige Rechtsordnung vereinfachen und verbessern

4. Civil párbeszéd

Zivilgespräche

- személyes eszmecsérére az Európai Parlament, a Bizottság és más uniós intézmények képviselőivel persönliche Diskussion mit den Abgeordneten des Europäischen Parlaments, der Kommission und anderer Institutionen der Union
- pl. „Az Európai Bizottság, mint az integráció motorja: érdekek és kihívások. Párbeszéd a hallgatókkal Európai jövőjéről“ (Győr, 2017. november 6.) z.B. die Europäische Kommission, als der Motor der Integration: Interessen und Herausforderungen. Dialog mit Studenten über die Zukunft Europas.

5. Hivatalos panasz offizielle Beschwerde

- az *Európai Bizottsághoz*, ha egy tagállam nem alkalmazza megfelelően az uniós jogszabályokat – zur Europäischer Kommission, wenn ein Mitgliedstaat die Rechtsordnung der EU nicht entsprechend verwendet
- az *európai ombudsmanhoz*, ha az uniós intézmények valamelyike hivatali visszásságot követett el zum europäischen Ombudsmann, wenn eine Institution der Union Missbräuche beging
- az *Európai Csalás Elleni Hivatalhoz*, uniós pénzösségeket vagy uniós alkalmazottakat érintő csalásról szerzett tudomást zum Europäischen Amt für Betrugsbekämpfung, wenn man von Geldbetrag und Mitarbeiter der EU betreffende Betrüge Kenntnis verschafft

6. Átláthatósági nyilvántartás Transparency-Register

- szervezet képviseletében vagy önálló vállalkozóként **érdekképviseleti tevékenységet** folytat az uniós intézmények szakpolitikai és döntéshozatali folyamatának befolyásolása érdekében – In Vertretung einer Organisation oder als Selbstständiger macht Interessensvertretung auf europäischer Ebene, um die Entscheidungsfindung der EU zu beeinflussen
- regisztráció az **EU átláthatósági nyilvántartásába**
- **Registrierung ins Transparency-Register der EU**

Konklúziók Konklusionen

„hisznek-e bennük...?” ob sie
daran glauben

„elismerésre méltóság...” zur
Anerkennung Würde

Az Európai Unió
„Európa a polgárokért“
programjának
társfinanszírozása